

Synpunkter på Heby kommuns översiktsplan – samrådshandling november 2024.

Generellt

Översiktsplanen är ett omfattande dokument med högt ställda mål inom många angelägna verksamhetsområden. Det är också positivt att planen är förhållandevis lätt att läsa och förstå. Planen har sitt fokus inom hållbar utveckling (ekonomiskt, socialt och miljö) vilket är en bra grund för fortsatt utveckling i kommunen. Vi listar nedan några risker och förslag som vi anser ytterligare skulle stärka chanserna att nå planens mål.

Risker

Vi anser att det finns några betydande risker som kontinuerligt behöver ges uppmärksamhet i styrningen mot målen i översiktsplanen.

1. Politikerna tar inte det helhetsansvar som förväntas för att styra verksamheten mot målen i översiktsplanen. Andra mer kortsiktiga frågor blir istället styrande.
2. Politikerna misslyckas med att integrera ekonomiska, sociala och miljömässiga sakfrågor i konkreta beslut och planfrågor jmf utbyggnaden av Julmyra.
3. Översiktsplanen förblir den kommunala förvaltningens plan utan att föreningar/medborgare/intressegrupper samverkar i genomförandet.

Förslag

1. Stärkt återkoppling till medborgarna hur väl målen uppnås?

Översiktsplanen ska prägla kommunens verksamhet under många år. Vi föreslår därför att planen följs upp och utvärderas vart 3:e år. Beroende på uppnådda resultat i planen kan omprioriteringar göras. Det är möjligt att detta regleras i lagstiftningen men förloppet är okänt för oss som medborgare. Ett avsnitt i planen bör därför behandla hur uppföljningen ska gå till och hur resultatet kommuniceras med medborgarna.

2. Samverkan är en avgörande framgångsfaktor?

Kommunen är ansvarig för planen men vi tror samverkan med medborgarna är nyckeln till framgång. Vi anser att det finns ett behov av att starkare spegla behovet av samverkan med medborgarna i planen. Det nämns i olika stycken med enstaka meningar. Vi anser dock att de skrivningarna behöver bli betydligt tydligare eftersom samverkan antagligen är den största flaskhalsen i kommunens möjligheter att nå målen. Det finns inte en chans att nå planens mål utan engagemang och kunskap från medborgarna. Ett avsnitt i planen bör därför beskriva hur samverkan med medborgarna ska gå till i genomförandet av planen.

3. Målen vad gäller vatten är bredare än miljökvalitetsnormerna?

Vi anser att målbeskrivningen vad gäller vatten behöver breddas. Det är mycket text om miljökvalitetsnormerna vad gäller vatten men inget eller lite om de andra delarna av hållbarhetsmålen dvs. ekonomiska och sociala utmaningar kopplat till vatten. Texten borde starkare spegla betydelsen av en smart vattenhantering för ekonomiska intressen som livsmedelsproduktion, inflyttning, turism och friluftsliv. Ett avsnitt i planen bör vidga och bredda målformuleringarna vad gäller vatten utanför den gamla vanliga boxen med miljökvalitetsnormer. Vi anser att det skulle öka planens styrka och relevans i en verklighet med ökad konkurrens och ett förändrat klimat- och säkerhetsläge.

4. Stort ansvar vilar på politikerna i utbyggnaden av kommunens tätorter.

Det är svårt att i planen se att hållbarhet speglar t.ex. utbyggnadsplanerna för Morgongåva. Här ska bl.a. stora ytor hårdgöras och bebyggas utan att yttre skyddsåtgärder finns redovisade för att skydda omgivande vatten. Det ger intryck av en upprepning av kommunens plan för utbyggnaden av Julmyra med höga kostnader för samhället som följd. Vi tar därför för givet att ansvariga politiker ställer höga krav på att alla nya utbyggnadsplaner i kommunen inkluderar lämpliga skyddsåtgärder för att inte negativt påverka nedströms ekonomiska- och miljömässiga intressen.

5. Den politiska samordningen på strategisk nivå behöver stärkas?

Under det sista årsmötet i VNV medverkade flera ledande politiker i diskussionen. Ett av förslagen från politikerna var att kommunen borde

bilda en tvärpolitisk och strategiskt vattengrupp. Detta motiverat av kommunens satsningar på vatten och behovet av tvärpolitisk dialog och kunskapsuppbyggnad. Kommunalt beslutsfattande kopplat till vatten med ökade ekonomiska, sociala och miljömässiga krav/möjligheter förväntas öka. Översiktsplanens vattenrelaterade mål skulle i så fall också kunna hanteras av gruppen. Vi anser därför att bildandet av en sådan tvärpolitisk vattengrupp i Heby Kommun skulle vara av stort värde.

Vansjö den 26 januari 2025,

Styrelsen för Vansjö Nordsjö Vattenvårdsförening